

LENNART IVARSSON:

REVIDERING AV POSTFÖRSKOTTSQVITTO- BLANKETTERNA 1873 - 1900

Denna artikel vill visa den ändrade helhetsbild om Postverkets inlämningsqvitton som kommit i dagen. En ny typ av blankett fann jag i slutet av mina systematiska efterforskningar gällande qvittoblanketter i Postmuseums arkiv. Dessa genomgångar var klara våren 1995. Den blankettutgåva som hittades var postförskottsqvitto från november 1872.

Artikeln är en komplettering och ett förtydligande av det som beskrevs i artikeln om Postverkets qvittoblanketter som publicerades i *Aktuellt om posthistoria* nr 4 1994. Den oväntade upptäckten av ytterligare en utgåva av qvittoblankett för postförskott gör att man får en tydlig uppfattning om hur qvittoblankettsystemet utarbetades.

QVITTONAS FÖRSTA REVIDERING I DECEMBER 1872

Genom att blankett nr 137, "*Qvitto å inlämnad postförskotts försändelse*" med redigeringsdatering november 1872 hittades får man nu en klarare helhetsbild av Postverkets qvittoblanketter.

Man ser att alla qvittoblanketterna nr 134-139 redigerades och trycktes i november och att de utfördes för den ännu gällande valutan riksdaler och att viktangivelserna var i skålpund och ort. Skålpundet bestod av 100 ort och ett ort motsvarande 4,25 gram.

I december gör man en revidering av dessa blanketter. Blankett nr 134 "*Qvitto å inlämnad assurerad postförsändelse*" får då två nya rader för avgifter, nämligen uppräkningsavgift och mottagningsbevis.

Blanketten nr 135 "*Qvitto å inlämnad rekommenderad försändelse*" fick en ny avgiftsrad för mottagningsbevis.

Postanvisningsqvittot blankett nr 139 kompletteras också med avgiftsraden för mottagningsbevis.

Efter att dessa justeringar utförts på blanketterna har nya upplagor tryckts och distribuerats.

Nummer: 4

Qvitto å inlemnade postförskotts försändelser.

Af Ch. Lundman

har å härvarande poststation denna dag under ofvanstående nummer blifvit till befördran inlemnade

10 stycken postförskotts försändelser å ett sammanlagt belopp af

10 kronor 74 öre;

derå detta till bevis meddelas.

Erlagda afgifter 0 35 kr. 00 öre.

J. Lamm

Blankett n:r 137, ö.
(Februari 1894.)

Figur 2. Blankett n:r 137 b, typ 3 (Ed 30/6 1896)

BLANKETT Nr 137

Qvitto å inlemd postförskotts försändelse.

Före typ 3 utfördes denna blankett i ett utförande. Därefter i två utföranden enl nedan:

Blankett nr 137a: vid postkontor
137b: vid poststation

Typ 1

Första upplagan har redigeringsdatering november 1872. Vikt-angivelse i skålpund och ort. Myntslag i riksdaler.

Typ 2

Redigeringsdatering december 1872. Viktangivelse i kilogram och gram. Myntslag i kronor. Längst till vänster i vridet textfält tillkommer:

"Vid postförskottsbeloppets utbetalande eller vid återbekommande af oinlöst postförskotts försändelse skall detta qvitto af afsändaren till postanstalten återställas."

Typ 3

Redigeringsdatering februari i 1894. Litet format. Postanstaltens namn ej i tryck.

AVSLUTNING

Att blankett nr 137 hittas så sällan har ju sin förklaring. Detta framgår av tilläggstexten till vänster hos typ 2. Där anges att för erhållande av postförskottsbeloppet eller returförsändelsen av Postverket måste man återlämna sitt erhållna inlämningskvitto. Postförskottskvittan av typ 1 och 2 tycks poststationerna ha erhållit. De mottog sina blanketter utan tilltryckt postanstaltsnamn.

Typ 3 ersattes sedan av en ny typ av blankett nr 137. Denna redigeras i december 1900 och benämndes "*inlämningsbevis*". Den nya eran med inlämningsbevis utgör ett nytt kapitel i kvittohistorien och kräver en egen redovisning.